

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

STUDY

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM
PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/
NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS**

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

2022

TLHAHLO YA GO SWAYA

MEPUTSO: 80

Palomoka ya matlakala a tlhahlo ya go swaya ke 27.

DITŠHUPETŠO TŠA GO SWAYA

- Ge molekwa a arabile dipotšišo tše di fetago palo yeo e nyakegago, swaya ya mathomo fela (Molekwa ga a swanela go araba potšišo ye telele le ye kopana go tšwa pukung e tee).
- Karolong ya A, ge molekwa a arabile dipotšišo tše nne ka moka mo diretong tše di bonwego, swaya tše pedi tša mathomo.
- Go dikarolo tša B le C, ge molekwa a arabile dipotšišo tše kopana tše pedi goba tše telele tše pedi, swaya ya mathomo o hlokomologe ya bobedi. Ge molekwa a arabile dipotšišo ka moka tše nne, swaya fela ya pele mo karolong ye nngwe le ye nngwe ge e le gore go arabilwe potšišo ye kopana le ye telele.
- Ge molekwa a file dikarabo tše pedi, moo e lego gore ya mathomo e fošagetše mola ya bobedi e nepagetše, swaya ya mathomo gomme o hlokomologe ya bobedi.
- Ge dikarabo di sa nomorwa ka tshwanelo, swaya go ya ka memorantamo.
- Ge mopeleto wo o fošagetšego o ama tlhalošo, swaya phošo. Ge o sa ame tlhalošo, gona mo fe mopotso.
- Potšišo ye telele: Ge karabo ya potšišo ye telele e le ka tlase ga botelele bjo bo nyakegago, se mo otle ka ge a šetše a ikotlile. Ge e le ye telele kudu, lekola fela mantšu ao e ka bago a 50 o hlokomologe taodišo yeo e šetšego fela o bale thumo.
- Dipotšišo tše kopana: Ge molekwa a sa šomiše ditsebjana moo a kgopetšwego go tsopola, se mo otle.
- Mabapi le dipotšišopulego, ga go meputso ye e tlogo abja go dikarabo tša Ee/Aowa goba Dumela/Go se dumele. Meputso e tlo fiwa fela go lebaka le le fiwago.
- Ga go meputso ye e tlogo abja go dikarabo tša NNETE/MAAKA goba NTLHA/KGOPOLO. Meputso e tlo fiwa fela go lebaka le le fiwago.

KAROLO YA A: THETO

MONTSHEPETŠABOŠEGO – M Mamabolo

POTŠIŠO YA 1

CHRIS HANI – M.J Mojalefa

Mohlala wa karabo

Teori ya kgetho le tirišo ya mantšu

Kgetho le tirišo ya mantšu ke mokgwa wo sereti se šomišago mantšu seretong go tšweletša dikgopolo.

Tirišo

Temanatheto ya 1

- Mokgapamogolo o wele tuu! – go laetša lehu la motsebalegi setšhabeng, e lego Chris Hani.
- Bošagašaga – selo sa setšhaba ka go kwa bohloko mabapi le go hlokofala ga moetapele wa sona, e lego Chris Hani.

Temanatheto ya 2

- Šikere – e hlaloša go rwala. Go laetša ka mo Chris Hani a bego a rwele mathata a setšhaba.
- Pharela - Chris Hani o hlokofetše pele a bona dienywa tša tokologo ya Afrika-Borwa.
- Tlhabong - Chris Hani a bolawa ga sehlogo.

Temanatheto ya 3

- Bahlokakhutšo – e hlaloša batho ba ba bego ba lwantšha dinapo tša Chris Hani tša go hlola khutšo.
- Sellomadi – e hlaloša selo se segolo sa go kwešwa bohloko ke lehu la Chris Hani.
- Keledimothopo – go hlaloša ka mo batho ba bego ba lla ba sa kgaotše ba lla Chris Hani.
- Tlepane – e hlaloša letšhogo le legolo la go hlolwa ke go bolawa ga Chris Hani.

[10]

GOBA

POTŠIŠO YA 2**A ITHENG? – M.E NGAKE**

- 2.1 Tlogelo (1)
- 2.2 -ela
-ela (1)
- 2.3
- Sereto se se na le ditemanatheto tše hlano.
 - Temanatheto ye nngwe le ye nngwe e hlamilwe ka methalotheto ye meraro. (2)
- 2.4
- Batho ba llišwa ke go phela nako ye telele ebile ba llišwa ke go phela nako ye kopana.
 - Batho ba fiwa melao ba se e obamele, ba se e fiwe le gona ba a belaela. (2)
- 2.5
- Sešura se tswalanya kgopolo ya go kuna le go hlobaela mothalotheong.
 - Se aroganya kgopolo ya go kuna le go hlobaela mothalotheong. (2)
- 2.6 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Maikutlo a manyami
- Ke nyamišwa ke ka mo batho ba sa kgotsofatšwego ke tše Modimo a ba direlago tšona.
- Goba
- Maikutlo a makalo
- Ke makatšwa ke ka mo batho ba sa kgofatšwego ke tše Modimo a ba direlago tšona. (2)
- [10]**

POTŠIŠO YA 3**KGAREBJANA YA KA – L.I MASENYA**

- 3.1 Ka ga ka mpa ke tla itia ka lenono ka tsatsanka,
Ka etša masogana ka ja koto ka ngwetši ya ka,
Ka ikhwetša ke le mmasebotsana ke eja mphufutšo wa phatla ya ka
Ke re ke sepela le mekgotha gwa itshwara mahlaa.

Kgopolo ya go ipshina le go ikgantšha ka sefatanaga e fetela methalothetong ye meraro ya go latela go gatelela kgopolo ya go makala ga batho ge ba bona sefatanaga sa seretwa. (2)

- 3.2
- Sereti se ikgantšha ka tlhokomelo ye se e hwetšago go tšwa go sefatanaga sa sona.
 - Sereti se duma gore tlhokomelo ye e tšwele pele. (2)

- 3.3 'a/ 'ba' – (methalothetong ya 16, 17 le 18) – Poeletšogare (2)

- 3.4 Sereti se šomišitše 'kgarebjana' go emela sefatanaga.
- Sereti se hlaloša ka mo se kgahlišago ka lebaka la sefatanaga.
 - Ke kgale se palelwa ke go se reka bjale se se rekile. (E TEE fela) (2)

- 3.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Moya wa lethabo/lerato
- Sereti se thabišwa ke/rata ka fao sefatanaga se mo dirago ka botho ka gona. (2)

[10]

POTŠIŠO YA 4**THEPUDI – P.M MASHILO**

- 4.1
- Mothontshororo
 - Mothomatepetepe
- (2)
- 4.2
- Sereti se šupa gore se robala le makgarebe a manyane kudu go sona.
 - Sereti se tšhaba go robala le basadi ba ba šetšego ba godile ka gore ba ka se tšhela malwetši.
- (2)
- 4.3 Sereti se swantšha ka tsela yeo Thepudi a kgotsofatšago makgarebe le bose bja kgotlaomone.
- (2)
- 4.4 Ge o nyaka gore makgarebe a go rate, o se ke wa ba ngame.
- (1)
- 4.5
- Sereti se dirišitše fomula ya matseno a thetotumišo ya segologolo e lego: 'Kgomo e a tshwa!'
 - 'E gangwa ke mang?'
 - Boitsebišo: 'e gangwa ke nna Thepudi mothontshororo
- (1)
- 4.6 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Maikutlo a lethabo/kgahlego/boikgantšho
- Sereti se thabišwa/kgahlwa ke ka fao se ipshinago ka go robala le makgarebe ka gona mola e le motšofe.
- (2)

[10]**LE**

SERETO SEO SE SA BONWAGO (KE KGAPELETŠO)**POTŠIŠO YA 5: LENGWANE LA LEŠOBORO – M.B MOLATEDI****MEETSE A MOHUTA – P.J SEBOLA**

- 5.1 Potšišoretoriki
- E dirišitšwe go gatelela phapano gare ga meetse a le meetse a tlwaelo. (2)
- 5.2
- Methalotheto ke ye 37.
 - Methalotheto ke ye mekopana, ya magareng le ye metelele. (2)
- 5.3
- Batho mafelong a go nwela bjala ba a tagwa ba robala.
 - Bangwe ba šomiša tšhelete bošaedi. (2)
- 5.4 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Bjala ga se bja loka.
- Bjala bo senya bokamoso bja bafsa ka gore bo ba tlogediša dikolo.
 - Bo thuba malapa a banna le basadi.
(E TEE fela) (2)
- 5.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Sereti se bolela le bjala e ke ke motho.
- Mothalothetong wa 33 sereti se tšweleditše madulo ao re tsebago gore ke a batho ga se a bjala.
 - Sereti se tšweleditše mothofatšo mothalothetong wa 34 - maitshwaro ke a motho e sego bjala.
 - Mothofatšo o tšweleditšwe mothalothetong wa 35 - ditiro tša go befa ke tša batho e sego tša bjala.
(TŠE PEDI fela) (2)

[10]**PALOMOKA YA KAROLO YA A: 30**

KAROLO YA B: PADI**POTŠIŠO YA 6: BADIMO BA BOLETŠE – M.J MPEPELE****Mohlala wa karabo:****Teori ya thulano**

Thulano e tšwelela ge baanegwa ba babedi goba ba go feta ba kgakgana ka dikgopolo le maikemišetšo. Go na le mehuta ye mebedi ya thulano, e lego: thulanontle le thulanogare. Thulanontle e tšwelela ge baanegwa ba fapana/fošana ka mantšu, le go itiana/nkgišetšana mahwafa. Thulanogare ke ge moanegwa a thulana le dikgopolo tša gagwe. Thulano e godiša maatlakgogedi go mmadi gore a be le phišegelo ya go nyaka go tseba gore moanegwa goba baanegwa ba ya go felela kae.

Tirišo**Thulanontle**

- Thulano gare ga Ditau le Mpimpi ka taba ya gore Ditau o imišitše Mpimpi. Ditau o a gana ebile o a mmetha.
- Ditau o thulana le Komanyi, mmagwe, mabapi le go nyala Thabišo. Ditau o a gana o re ba mo katela segaswa ka ganong.
- Ditau o thulana le Kgokolo mabapi le taba ya go nyala Thabišo. Ditau o gana keletšo ya malomeagwe o re yena ga a rate Thabišo.
- Thulano ya MmaPilošamadiba le Kgoši Pilošamadiba mabapi le go se botše Kgoši Pilošamadiba ka ketelo ya barongwa ba ga Kgoši Manamela.
- Ditau o thulana le Phei, kgaetšediagwe, ge a mmošša toro ya gagwe ya gore tatagwe Tsweke o re a nyale Thabišo. Ditau o botša Phei gore ga a rate Thabišo.
- Ditau o thulana le leloko la gabo mabapi le go yo phasa le go latela lentšu la mohu. Ditau o a gana ka ge yena a re ga a rate Thabišo.
- Ditau o thulana le Senyama ge a mo eletša gore a ye go nyala Thabišo gore a tle a dule setulo sa bogoši. Ditau o a gana o re yena ga se ketššetšane.
- Ditau o thulana le Seritša mabapi le go se belege ga Seritša, Seritša o re yena ga se a tlela go mmelegela bana.
- Kgokolo o thulana le Košane mabapi le go tsenatsena ditaba tša Bakone mola yena e le Monareng.
- Thulano ya Kgokolo le bakgomana ba Mošate wa Bakone mabapi le gore Kgokolo o tsenatsena ditaba tša Bakone mola yena e le Monareng.
- Thulano ya MmaPilošamadiba le barongwa ba Bakone mabapi le go nyala Thabišo.
- Thulano ya bakgomana ba mošate wa Bakone le baletakgoro mabapi le go se bonale ga Ditau morago ga pula ya maatlakadibe yeo go neng ga yona go bilego le tladi ye e rathilego kota ya mošate.

Thulanogare

- Rašuwa ga a bo pate, ka ge a etile Ditau ka pele ka mešunkwane. O lwa le megopolo ya go mo kgopela tshwarelo.
- Morago ga gore Phei a tlišetše Ditau molaetša wa go tšwa go mohu Tsweke, Ditau o lwa le dikgopolo tša gore a latele seo a se boditšwego ke Phei goba a se ke a se latela.

[25]

POTŠIŠO YA 7: BADIMO BA BOLETŠE – M.J MPEPELE**SETSOPOLWA SA A**

- 7.1 Ketelo ya bakgomana ba Kgoši Manamela. (1)
- 7.2 Kgoši o swanetše go begelwa se sengwe le se sengwe se se diregago ka lapeng la gagwe. (2)
- Kgoši Pilošamadiba o befedišitšwe ke ge MmaPilošamadiba le Mothofela ba se ba mmegelela ka ketelo ya barongwa ba go tšwa ga Kgoši Manamela.
- 7.3 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana. (2)
- Mohlala:
- E tšweletša semelo sa Mabina sa tlhompho le sa Kgoši Pilošamadiba sa lenyatšo.
 - E tšwetša pele ditiragalo ka ge polelo ya Kgoši Pilošamadiba e hlotše gore Mabina a bitše Mothofela.
 - E tšweletša maikutlo a pefelo a Kgoši Pilošamadiba ge a befeletšwe Mabina.
(TŠE PEDI fela)
- 7.4 Diteng tša padi di mabapi le Ditau yo a sa nyakego go latela lentšu la mohu tatagwe la gore a nyale Thabišo. (3)
- Bokantle bja puku bo tšweletša leina la yona, e lego 'Badimo ba boletše' yeo e šupago polelo ya Mohu Kgoši Tsweke ya gore Ditau a nyale Thabišo.
 - Go laetšwa seswantšho sa monna a letša phalafala go bitša setšhaba kgorong ya Bakone go tlo rerišana ka ditaba tša bogoši.
- 7.5 Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana. (3)
- Mohlala:
- Kgoši Pilošamadiba a ka se sa tshepa bakgomana ba mošate.
 - Kgoši Pilošamadiba a ka fetša a rakile motseta wa mošate, e lego Mothofela.
 - Kgoši Pilošamadiba le Kgoši Manamela ba ka fetša e le manaba.
- 7.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana. (2)
- Mohlala:
- Moya wa pefelo
- Kgoši Pilošamadiba o befedišitšwe ke go se botšwe ka ketelo ya barongwa ba Kgoši Manamela.

LE

SETSOPOLWA SA B

- 7.7
- Ditau ga a na maikarabelo ka ge a gana go phethagatša taelo ya Mohu Kgoši Tsweke (tatagwe)
 - O na le mafotle ka ge a re boMakgabo ba ye ba ipotšišetše malome'agwe Kgokolo mabapi le taba ya gagwe ya go tsenatsena ditaba tša Bakone mola yena e le Monareng. (2)
- 7.8
- Go bolelwa ka kgoro ya mošate wa Bakone.
 - Go bolelwa ka setulo sa bogoši.
 - Go bolelwa ka bakgomana ba mošate, e lego Senyama le Makgabo. (E TEE fela) (1)
- 7.9
- Go ba le kgang ga Ditau
- Go mo hlohleletša go tshela lentšu la mohu tatagwe la gore a nyale Thabišo. (2)
- 7.10
- Mongwadi o šomišitše mantšu a, 'Ge e ba o be a se a potwa ka maweng Ditau yo, gona rena ruri ga re sa tseba' go laetša gore o lešitšwe.
- Morago ga gore Mpotše a hlatšiše Ditau re lemoga gore nnete Ditau o be a sa itire, o be a loilwe. (2)
- 7.11
- Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- Re le babadi, re be re se ra letela gore Ditau a ka fetša a nyetše Thabišo ka mo a bego a bolela a bile a ikanne gore ga a mo rate.
 - Re be re se ra letela gore lapa la mošate wa Bakone le ka boela sekeng gwa rena šebešebe go ya le ka maitshwaro a Ditau a a ilego a šašarakanya lapa leo. (2)
- 7.12
- Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana
Mohlala:
Morero wa padi ke: Lentšu la mohu ga le tshelwe.
- Ditau o tshetše lentšu la mohu tatagwe la gore a nyale Thabišo gomme a se lokelwe ke selo.
 - Ka morago ga go nyala Thabišo, ditaba tša Ditau di a hlophologa e le taetšo ya gore badimo ba amogela sephetho sa gagwe. (3)
- [25]**

POTŠIŠO YA 8: KGALAGALO TŠA SETU – M.S MACHITELA**Mohlala wa karabo:****Teori ya thulano**

Thulano e tšwelela ge baanegwa ba babedi goba ba go feta ba kgakgana ka dikgopolo le maikemišetšo. Go na le mehuta ye mebedi ya thulano, e lego: thulanontle le thulanogare. Thulanontle e tšwelela ge baanegwa ba fapana/fošana ka mantšu, le go itiana/nkgišetšana mahwafa. Thulanogare ke ge moanegwa a thulana le dikgopolo tša gagwe. Thulano e godiša maatlakgogedi go mmadi gore a be le phišegelo ya go nyaka go tseba gore moanegwa goba baanegwa ba ya go felela kae.

Tirišo**Thulanontle**

- Thulano gare ga Molatelo le Mojagobedi ka taba ya gore Mojagobedi ke seratantepa mola Mojagobedi a re Molatelo ke mmalehufana. (Molatelo o lla ka taba ya gore Mojagobedi o boa gae bošego go ra gore o tšwa basading ba bangwe).
- Thulano gare ga Tumpu le Molatelo ka taba ya go se phedišane gabotse ga Molatelo le Mojagobedi ka lapeng la bona.
- Thulano gare ga Mphapantšhi le Keletšo ka taba ya Molatelo ya go se tshepe Mojagobedi le gore a mmošše ka bolwetši bja gagwe.
- Thulano gare ga Mojagobedi le Molatelo ge Mojagobedi a šišinya gore ba be le ngwana yo mongwe, Molatelo o a gana o re ba itlhaganetše kae.
- Thulano gare ga Mphapantšhi le Mojagobedi ge Mphapantšhi a mo latelela ka gae a mo hwetša ka phapošeng ya bodulo gomme a nyaka go robala le yena.
- Thulano gare ga Mphapantšhi le Keletšo ka taba ya maaka ao a a bolelago a gore o bone sefatanaga sa Mojagobedi kua GaMaupa.
- Thulano gare ga Molatelo le batswadi ba gagwe ka ge ba ganana le taba ya gagwe ya go hlala Mojagobedi ba re e tla ba bohlola ka lapeng la bona.

Thulanogare

- Mojagobedi o thulana le dikgopolo ka taba ya go hlala Molatelo eupša ge a gopola ka morwa wa gagwe Matome, o phaela kgopolo yeo thoko.
- Molatelo o thulana le dikgopolo tša gagwe mabapi le taba ya go botša monna wa gagwe ka bolwetši bja gagwe.
- Molatelo o ipotšiša dipotšišo tša gore Modimo o gona goba aowa, gona ke ka lebaka la eng a mo tlogetše a eba le bolwetši bja kankere ya molomo wa popelo ka godimo ga bolwetši bja madi a magolo.
- Molatelo o thulana le dikgopolo mabapi le taba ya Ngaka Devendranath ya gore o swanetše go botša monna wa gagwe ka taba ya bolwetši bja gagwe bja kankere ya molomo wa popelo.

[25]

POTŠIŠO YA 9: KGALAGALO TŠA SETU – M.S MACHITELA**SETSOPOLWA SA C**

- 9.1 Molatelo o nyaka maele mabapi le phedišano ya gagwe le monna ka lapeng. (1)
- 9.2 Hlokomela dipolelo tša bagwera.
- Mphapantšhi ke mogwera le mošomimmogo wa Molatelo fela dipolelo tša gagwe ga se tša go agiša.
 - Keletšo o a agiša.
(E TEE fela) (2)
- 9.3 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- Polelo ya mathomo ya Keletšo e tšweletša thulano gare ga gagwe le Mphapantšhi.
 - Polelo ya bobedi ya Molatelo e tšweletša semelo sa gagwe sa go hloka boitshepo. (2)
- 9.4 Diteng tša puku di mabapi le sephiri sa Molatelo sa bolwetši bja kankere ya molomo wa popelo se a se utelago Mojagobedi gomme se hlola dithulano ka lapeng la bona.
- Bokantle bja puku ye bo laetša leina la yona, e lego 'Kgalagalo tša setu' se se hlolwago ke sephiri sa bolwetši bja kankere gomme se hlola dithulano ka lapeng.
 - Go laetšwa ambulentshe ye e tsenago ka dikgoro tša bookelo bja Kgapane e rwele Molatelo yo a thutšwego ke sefatanaga sephiri sa fetša se utollogile. (3)
- 9.5 Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana.
Mohlala:
- Molatelo a ka hlala Mojagobedi.
 - Mphapantšhi a ka ba le sebaka se se botse sa go ratana le Mojagobedi.
 - Mphapantšhi a ka fapana le Keletšo.
 - Molatelo le Keletšo ba ka fapana le Mphapantšhi.
 - Molatelo a ka yela Mojagobedi dingakeng gore a se be le maratwana a ka thoko.
 - Molatelo a ka nyakela Mojagobedi batho ba go šetša mesepelo ya gagwe.
(TŠE THARO fela) (3)
- 9.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Moya wa kgakanego
- Molatelo o gakanegile, ga a tsebe gore a tšee dikeletšo tša Mphapantšhi goba tša Keletšo. (2)

SETSOPOLWA SA D

- 9.7
- Mojagobedi o na le lešoko ka ge a kwela mosadi wa gagwe bohloko ge a le bookelong.
 - Mojagobedi o na le sephiri ka ge a sa nyake go utolla kamano ya gagwe le Fiona. (2)
- 9.8 Go bolelwa ka bookelo. (1)
- 9.9 Sephiri sa Molatelo
- Se mo hlohleletša gore a se ke a botša Mojagobedi ka bolwetši bja gagwe. (2)
- 9.10 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- Mojagobedi o botšiša Tumpu gore o tla kgona Molatelo na.
 - Nnete poledišano ya Tumpu le Molatelo ga se ya felela gabotse. (2)
- 9.11 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- Babadi ba be ba sa letela gore Mojagobedi a ka swarela Molatelo ka morago ga go tseba sephiri sa gagwe sa bolwetši bja kankere.
 - Re le babadi re be re sa letela gore Molatelo a ka ba le bana ka lebaka la go tseba ditlamorago tša bolwetši bja kankere. (2)
- 9.12 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Morero wa padi ke: Sephiri se šašarakanya bophelo ka lapeng.
- Molatelo o utela monna wa gagwe bolwetši bja gagwe, se se nyakile go mo thubela lapa ka gore o be a šetše a nyaka go hlala.
 - Ka lebaka la sephiri sa mosadi wa gagwe o ba le lerato la ka sephiring le Fiona ebile ba ba le ngwana. (3)

DINGWALOTŠHABA**POTŠIŠO YA 10: TODI YA BATLOGOLO – M MAKGOPA, B.M.T MAKOBE LE A.P NKADIMENG****Mohlala wa karabo:****Teori ya morero**

Morero ke kgopolokgolo/thuto yeo e tšwelelago sengwalong.

Tirišo**Nonwane – A.P NKADIMENG****Mmadillo o llelang?**

Morero wa nonwane ye o lebane le seema seo se rego tšhiwana ye e sa hwego e leta monono.

- Mmadillo o be a se na bana a segwa ke batho ba motseng wa Marakane ga Kgoši Magapu.
- Mmadillo o be a se na bagwera, le ge a hweditše sekgalabjana sa go mo tloša bodutu se be se sa kgotlelele ka lebaka la go hloka thari ga gagwe.
- Kgoši Magapu le yena o be a se sa mo kwa bose a bile a nyaka go mo raka motseng ka lebaka la go hloka bana.
- Mmadillo o ile a phethagatša taelo ya lentšu leo le mo tletšego a robetše la gore a ye a hlape mahlo Sedibeng sa Tilo sa go tšhabega.
- O ile a dula ka moo bodibeng matšatši a mabedi gomme a tšwa ka la boraro.
- O tšwele a rwele pheta ya thaga gomme taba ye a e dira sephiri sa gagwe.
- O ile a ima a belega bašemanyana ba mafahla mola badudi ba motse wa Marakane ba hlokofalelwa ke bana.
- Batho bale ba bego e le manaba ba mo sega ba thoma go ithatiša yena.
- Mmadillo a ba le bana ba bangwe, lapeng la gagwe ya ba lethabo ba ja ba lahla.

Diema – N.I PHALA le A.P NKADIMENG

Legolehubedu ga le hloke seboko.

Motho yo mobotse gantši o no fela a e ba le bofokodi.

- Morero wa sona ke go re lemoša gore re se ke ra bona go bopega ga motho le ka fao a bogegago ka gona ra gopola gore ga a na mafokodi.

Lebadi la monna ga le segwe.

- Ga se ra swanela go sega motho yo mongwe ge a le mathateng goba dillong ka gore ka moso e ka no ba rena.

Dithai: N.I PHALA le A.P NKADIMENG

Thai! Ntsho ya mathudi

- Nyepollo ke morogo wa mokhuša.

Thai! Mmutla wa tsena ka kgoro banna ba šašarakanya maledu.

- Nyepollo ke maphodisa.

Morero wa dithai ke go tloša bodutu/go loutša mogopolo.

Koša – M.T MAKOBE

Ke koša ya letšema.

- Morero wa yona ke go hlohleletša bakgathatema letšemeng go šoma ka maatla.

[25]

POTŠIŠO YA 11: TODI YA BATLOGOLO – M MAKGOPA, B.M.T MAKOBE LE A.P NKADIMENG**SETSOPOLWA SA E**

- 11.1 Nonwane, Nonwane!
Keleketla! (1)
- 11.2
 - Go tsoma diphoofolo
 - Go gola ditšie (2)
- 11.3
 - Ke motho wa go rata tlhago – O bjala mehlare le go rua diphoofolo tša naga.
 - O be a rata bana – lapa la gagwe le be le tletše ka bana bao go sa tsebje go bommagobona ebile a ba alafa. (2)
- 11.4
 - Batho ga se ba swanela go kitimela go tšea diphetho go tšeo ba se nago le nnete ka tšona ka ge ba be ba naganela gore monna wa Mapulaneng ke moloji.
 - Tlhago ke bohwa, e swanelwa ke go šireletšwa le go lotwa. (2)
- 11.5 Nonwanekgogamašego
 - Ke nonwane yeo baanegwa, e lego batho le diphoofolo (monna wa Mapulaneng, badudi ba Mapulaneng le bana) diphoofolo (tšhwene ya roto le mehuta ye mengwe ya diphoofolo) (2)
- 11.6 Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana.
Mohlala:
 - Masogana a ka bolaya diphoofolo tša monna wa Mapulaneng.
 - Masogana a ka rema mehlare ba dira dikgong ka yona. (2)
- 11.7 Monna wa Mapulaneng
 - Ditiragalo tša nonwane di theilwe godimo ga gagwe.
 - Morero wa nonwane o theilwe godimo ga gagwe.
 - O thoma le nonwane a ba a fetša le yona.
 - Mediro ya gagwe e phadima go feta ya baanegwa ba bangwe. (LE TEE fela) (2)
- 11.8 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
 - Moanegi o anega ditiragalo tšeo di lebanego le bophelo bja go makatša bjo bo phelwago ke monna wa Mapulaneng.
 - O tšweletša dikgopolo tša gagwe mabapi le phedišano ya monna wa Mapulaneng le diphoofolo tša naga.
 - O tšweletša semelo sa moanegwa (Monna wa Mapulaneng) e le motho wa go rata bana le tlhago. (3)

SETSOPOLWA SA F

- 11.9
- Noka ya Shashe le ya Limpopo di filwe dika tša motho.
 - Mothalothetong wa 5 di a botšišana.
 - Mothalothetong wa 6 di a rerišana.
 - Mothalothetong wa 4 di nošana meetse.
(YE MEBEDI fela) (2)
- 11.10
- Boramahlale ba ka mo Afrika ba lotile tsebo ya bona lefelong le.
 - Seswantšho sa go dirwa ka gauta sa tšhukudu se hwetšwa lefelong le. (2)
- 11.11
- Sereto se bopilwe ka ditemanatheto tše tharo.
 - Temanatheto ye nngwe le ye nngwe e bopilwe ka methalotheto ye seswai. (2)
- 11.12 Seretotumišo
- Se tumiša bohlokwa bja Maphungubwe bjalo ka lefelo la bohwa le go lota tlhago. (2)
- 11.13 Balekwa ba tla tšweletša maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Maikutlo a lethabo
- Sereti se thabišwa ke seo Maphungubwe e lego sona mabapi le botse bja yona, tša kgwebišano, go lota tlhago bj.bj. (2)

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 25

KAROLO YA C: PAPADI/TERAMA/TIRAGATŠO**POTŠIŠO YA 12: O IPHIHLETŠENG? – L.T MAPHOSO****Mohlala wa karabo:****Teori ya thulaganyo**

Ke mathomo a ditaba tša mongwadi moo go tšwelelago dintlha tše bohlokwa e lego: Baanegwa (molwantšhi, molwantšhwa le mohlohleletši), tswalano ya bona, tikologo, nako le lefelo la ditiragalo, tabakgolo yeo baanegwa ba lebanego le yona. Tshekatshekong ye go ile go lebelelwa dikgato tše di latelago: kalotaba, phekgogo, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Tirišo**Kalotaba**

Ke mathomo a ditaba tša mongwadi mo go tšwelelago dintlha tše bohlokwa e lego: molwantšhwa, tswalano ya bona, tikologo, nako le lefelo la ditiragalo, tabakgolo yeo babapadi ba lebanego le yona.

Rebone o na le mogwera wa gagwe Hlogi mabenkelengkoparara fao ba lebeletšego dipoelo kuranteng gomme ba ikhwetša ba tšweletše mphatong wa marematlou.

- Rebone ke molwantšhwa.
- Tikologo ke ya sebjalebjae ka ge ditiragalo di direga mafelong a sebjalebjae. Mohlala: Go rekwa mabenkelengkoparara.

Phekgogo

Ke tiragalo ye e hlolago thulano ya mathomo ya sengwalo.

- Rebone o atlegile dithutong tša gagwe o nyaka go ya Yunibesithi.

Sehloa

Ke thulano ya mafelelo ka gare ga sengwalo moo ditaba di fihlago seremong.

- Dikgomo tša Mahunela di a utswiwa gomme o a lwala.

Tlemollo ya lehuto

Ke moo bothata bo rarologago. Ditaba di boela sekeng.

- Mahunela o kgopela Benjamene tshwarelo ebile o ba abela leruo.
- Mahunela o a hlokofala.
- Benjamene o a itshola ka bošoro bja go utswetša tatagwe dikgomo.
- Benjamene le Sarinki ba a swarwa.
- Sarinki o utolla diphiri tša gore o ratane le Mahunela ka lebaka la megabaru ya go rata tšhelete, le gore a tle a kgone go mo hunolla bongame. O bolela le gore ke yena a bego a thuša Rebone ebile o ba kgopela tshwarelo.
- Rebone o tšweletše dithutong tša gagwe.

[25]

POTŠIŠO YA 13: O IPHIHLETŠENG – L.T MAPHOSO**SETSOPOLWA SA G**

- 13.1. 13.1.1 (*O thabile*) (1)
- 13.3.2 (*Go Ila mogala*)/(*O tima mogala*) (1)
- 13.2 Thuto e bohlokwa go feta masogana.
- Rebone ga a iše felo ka masogana ka ge a phegelela go tšwetša dithuto tša gagwe pele. (2)
- 13.3 Tikologo ya sebjalebjae
- Go bolelwa ka *psychiatrist* le sellathekeng.
 - Go bolelwa ka tšhelete.
 - Go na le moruti le morutiši.
 - Go bolelwa ka sekolong. (E TEE fela) (2)
- 13.4 Rebone
- O thoma le papadi a be a fetša le yona.
 - Ditiragalo tša papadi di dikologa godimo ga gagwe.
 - Morero wa papadi o theilwe godimo ga gagwe.
 - Mediro ya gagwe e phadima go feta ya babapadi ka moka. (LE TEE fela) (2)
- 13.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Leina la papadi ke 'O iphihletšeng'?
- Rebone o hwetša dipoelo tša Mphato wa Marematlou fela ga a tsebe gore o lefeletšwe ke mang.
 - Rebone o lefelwa dithuto fela molefeledi wa gagwe o iphihlile.
 - Rebone o reketšwe puku ke motho yo a iphihlilego. (3)
- 13.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Morero wa papadi ke kgotlelelo e tswala katlego.
- Rebone le ge a be a kopana le ditlhohlo leetong la gagwe la dithuto o kgotleletše mafelelong a atlega. (2)

SETSOPOLWA SA H

- 13.7 13.7.1 Ke dikgaetšedi. (1)
13.7.2 Ba a ratana. (1)
- 13.8 Ke go thoma le go fetša kgaolo. (1)
- 13.9 Mahunela o bolailwe ke pelo ka lebaka la tšhelete ya go timela tshwamare. (1)
- 13.10 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
O na le lerato/kwelobohloko.
O be a sa no ja tšhelete ya Mahunela fela, o be a thuša Rebone ka yona.

GOBA

- O na le megabaru.
• O a ipolela gore o tšere tšhelete ya Mahunela ka lebaka la megabaru. (2)
- 13.11 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
• Batheeletši ba a tseba gore motho yo a bego a tšea tšhelete ya Mahunela ke Sarinki eupša Mahunela yena a sa tsebe.
• Batheeletši ba tseba ka taba ya gore Benjamene ke yena a utswago dikgomo tša tatagwe eupša yena, Mahunela, a sa tsebe.
• Batheeletši ba tseba gannyane ka lerato la Mahunela le Sarinki mola Benjamene le Rebone ba sa tsebe.
• Batheeletši ba tseba ka taba ya gore Benjamene o nyaka go nyala Sarinki fela Mahunela ga a tsebe.
(TŠE THARO fela) (3)
- 13.12 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Maikutlo a manyami/pefelo/go tenega
• Ke nyamišwa ke gore Sarinki o ratana le motho le tatagwe.
• Ke nyamišwa ke gore Sarinki o utswetša Mahunela tšhelete. (3)

[25]

POTŠIŠO YA 14: NAGA GA DI ETELANE – M.S SERUDU**Mohlala wa karabo:****Teori ya thulaganyo**

Ke tatelano ya ditiragalo se segolo go lebeletwa seo se di hloago. Thulaganyo e na le magato ao a latelago: kalotaba, phekgogo, kgolo (tšwetšopele) ya bothata, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Tshekatshekong ye go ile go lebeletwa dikgato tše di latelago: kalotaba, phekgogo, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Tirišo**Kalotaba**

Ke mathomo a ditaba tša mongwadi moo go tšwelelago dintlha tše bohlokwa e lego: Baanegwa (molwantšhi, molwantšhwa le mohlohleletši), tswalano ya bona, tikologo, nako le lefelo la ditiragalo, tabakgolo yeo baanegwa ba lebanego le yona.

Mphaka o ka phapošeng ya gagwe ya go bala gomme o bolela a nnoši ka taba ya go tloga ga gagwe Bonwatau go tla Takone.

- Molwantšhwa ke Mphaka.
- Tikologo ke ya sebjalebjae ka ge tiragalo e direga ka phapošeng ya go bala.
- Ditiragalo di mabapi le Mphaka yo e lego mofaladi.

Phekgogo

Ke tiragalo ye e hloago thulano ya mathomo ya sengwalo.

- Mphaka o bolela a nnoši mabapi le bofaladi bja gagwe.

Sehloa

Ke thulano ya mafelelo ka gare ga sengwalo moo ditaba di fihlago seremong.

- Go tsoga ngangego gare ga Mphaka le Lekgotlataolo la Yunibesithi mabapi le sekgoba seo se hlomilwego se le ka godimo ga sa Mphaka gomme sekgoba seo sa fiwa ngwana wa mobu.

Tlemollo ya lehuto

Ke moo bothata bo rarollogago. Ditaba di boela sekeng.

- Mphaka o tšea sephetho sa go boela gae Bonwatau le ba lapa la gagwe.

[25]

POTŠIŠO YA 15: NAGA GA DI ETELANE – M.S SERUDU**SETSOPOLWA SA I**

- 15.1
- (O a goelela)
 - (O khurumetša dikobo a kgokgona)
 - (O a phaphama)
 - (O a phaphama o tšhuma lebone)
- (TŠE PEDI fela) (2)
- 15.2 Ditoro di na le melaetša yeo re swanetšego go e ela hloko.
- Mphaka ga a hwetše khutšo dinageng di šele ka morago ga go hlokomologa toro yeo a bego a lora a bolela le mmagwe ya go re a ka se lokelwe ke selo ge a ka se tliše bana gae pele a hlokofala. (2)
- 15.3 Tikologo ya sebjalebjae
- Mphaka o tima lebone.
 - Mphaka o ikhurumetša ka dikobo. (2)
- 15.4 Mphaka
- Ditiragalo tša papadi di dikologa godimo ga gagwe.
 - O thoma le papadi a be a fetša le yona.
 - Morero wa papadi o theilwe godimo ga gagwe.
 - Mediro ya gagwe e phadima go feta ya babapadi ka moka. (2)
- (LE TEE fela)
- 15.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Leina la papadi ke 'Naga ga di etelane'.
- Diteng tša papadi di mabapi le Mphaka yo a tlogago gagabo Bonwatau ka lebaka la kgatelelo a tšhabela dinagengdišele.
 - Le ge a fihla gona fao o sa kgethollwa, o bitšwa motšwabotšo. (3)
- 15.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Motšhabapula o tšhabela matlorotlorong.
- Mphaka o tšhabetše Takone ka lehutšo la go hwetša tokologo fela o a kgethollwa ka ge ditšhišinyo tša gagwe mabapi le lenaneothuto di sa amogelwe, o bona bokaone e le go huduga.
 - Mphaka o tloga Takone o ya Letsheng la Mogadisho, moo le gona a fiwago lengwalo la go mo lebogiša mošomo ka ge yunibesithi e ka se kgone go mo lefela. (3)

SETSOPOLWA SA J

- 15.7 15.7.1 Ke motho le mosadi wa gagwe. (1)
15.7.2 Mphaka ke tatago Raisibe/Raisibe ke morwedi wa Mphaka. (1)
- 15.8 E tšweletša thulanogare ya Mphaka ya go kgetha go sepela goba go dula Bonwatau. (1)
- 15.9 Mphaka o amogetše lengwalo la go mo lebogiša mošomo go tšwa go Lekgotlataolo la Yunibesithi. (1)
- 15.10 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Hunadi ke motho wa go ema ka sephetho seo se tšerwego ke monna wa gagwe.
• O ganana le sephetho sa Mphaka sa go boela Bonwatau, o re ba ka upša ba hwela dinageng. (2)
- 15.11 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
• Babogedi ba tseba gore mookamedi wa thuto a ka se amogele Lenaneo la Thuto la go šišinywa ke Mphaka mola yena a sa tsebe.
• Babogedi ba tseba ge Lekgotlataolo la Yunibesithi le rera go raka Mphaka mola yena a sa tsebe.
• Sebola o rerile go ya gae Bonwatau fela batswadi ba gagwe ga ba tsebe ka leano la gagwe. (3)
- 15.12 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Maikutlo a manyami
• Ke nyamišwa ke gore Mphaka o be a etla ka diphetogo le tlabologo dinageng di šele fela ga di amogelwe ka ge e le mofaladi. (2)
- [25]**

POTŠIŠO YA 16: LEHUFA – P MOTHUPI**Mohlala wa karabo:****Teori ya thulaganyo**

Ke tatelano ya ditiragalo se segolo go lebelelwa seo se di hlolago. Thulaganyo e na le magato ao a latelago: kalotaba, phekgogo, kgolo (tšwetšopele) ya bothata, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Tshekatshekong ye go ile go lebelelwa dikgato tše di latelago: kalotaba, phekgogo, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Tirišo**Kalotaba**

Ke mathomo a ditaba tša mongwadi moo go tšwelelago dintlha tše bohlokwa e lego: babapadi (molwantšhi, molwantšhwa le mohlohleletši), tswalano ya bona, tikologo, nako le lefelo la ditiragalo, tabakgolo yeo babapadi ba lebanego le yona.

- Lerato ke molwantšhi.
- Tikologo ke ya sebjalebjae ka ge go tšwelela boemapese fao Lerato a bego a emetše dinamelwa tša go ya mošomong.
- Moya go foka wa lethabo ka ge Lerato le Ntshepe ba thabetše go kopana gape ka morago ga go bonana ge Lerato e be e sa le morutwana wa Ntshepe.
- Lerato o eme boemapese o letetše dinamelwa tša bohle go mo iša mošomong le ge ka ga gagwe go na le dithekisi tše di bego di ka mo iša.

Phekgogo

Ke tiragalo ye e hlolago thulano ya mathomo ya sengwalo.

- Ntlogeleng, mosadi wa Ntshepe, o hwetša dinomoro tša mogala wa Lerato ka paking ya Ntshepe.

Sehloa

Ke thulano ya mafelelo ka gare ga sengwalo moo ditaba di fihlago seremong.

- Radithekisi o a ithuntšha ka maikemišetso a go ipolaya.

Tlemollo ya lehuto

Ke moo bothata bo rarollogago. Ditaba di boela sekeng.

- Radithekisi o a itshola a le bookelong gomme o kgopela tshwarelo go Lerato le

[25]

POTŠIŠO YA 17: LEHUFA – P MOTHUPI**SETSOPOLWA SA K**

- 17.1 17.1.1 (O šikinya hlogo)/ (ka bogale) (1)
17.1.2 (O mo tseña ganong) (1)
- 17.2 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Balekane ba swanetše go tshepana, go se be le tlaišano.
• Radithekisi ga a tshepe Lerato ebile o a mo tlaiša mme se se dira gore Lerato a fetše a mo tlogetše a ratana le Ntshepe. (2)
- 17.3 Tikologo ya sebjalebjae
• Go tsenwa ka lefelong la boiketlo.
• Go bolelwa ka lebati la phapoše.
• Go bolelwa ka mokotlana.
(E TEE fela) (2)
- 17.4 Radithekisi
• Ditiragalo tša papadi di dikologa godimo ga gagwe.
• O thoma le papadi a be a fetša le yona.
• Morero wa papadi o theilwe godimo ga gagwe.
• Mediro ya gagwe e phadima go feta ya babapadi ka moka.
(LE TEE fela) (2)
- 17.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Leina la papadi ye ke 'Lehufa'.
• Ditiragalo tša papadi ye di dikologa godimo ga lehufa la Radithekisi mo a bilego a tlaiša mosadi wa gagwe Lerato.
• Ntlogeleng o feleleditše a ipolaya ka lebaka la lehufa la gagwe go Ntshepe, monna wa gagwe. (3)
- 17.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Lehufa le thuba motse.
• Lehufa la Ntlogeleng go Ntshepe le dirile gore a fetše a ipolaile.
• Lehufa la Radithekisi go Lerato le dirile gore Lerato a mo hlale. (3)

SETSOPOLWA SA L

- 17.7 17.7.1 Maditaba ke mmago Radithekisi/Ke motho le morwa. (1)
17.7.2 Ntshepe ke mokgonyana wa Motsiri/Motsiri ke mogwegadi wa Ntshepe. (1)
- 17.8 E tšweletša maikutlo a go kwa bohloko a Lerato ka ge a hlakišwa ke dinamelwa tša go ya mošomong mola monna wa gagwe a na le dithekisi. (1)
- 17.9 Radithekisi o amogetšwe bookelong morago ga go leka go ipolaya. (1)
- 17.10 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Motho wa leago
- O kgalema Lerato ge a bolela le Radithekisi ka bogale ka la go re o kwa bohloko. (2)
- 17.11 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- Babogedi ba tseba gore dinomoro tša mogala tše Lerato a di filego Ntshepe ke tša gore ba fele ba leletšana mola Ntlogeleng a sa tsebe.
 - Babogedi ba tseba gore Leepo le Tsarane ba ja Lerato le Ntshepe leonyana mola bona (Lerato le Ntshepe) ba sa tsebe.
 - Babogedi ba tseba ge Radithekisi, Leepo le Tsarane ba rera go bolaya Ntshepe mola yena a sa tsebe. (3)
- 17.12 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Maikutlo a lethabo
- Ke thabišwa ke gore Lerato o tšwele bokgobeng bja go tlaišwa ke Radithekisi.
- Goba
- Maikutlo a manyami
- Lerato o hlokomologile polelo yeo e rego lebitla la mosadi le bogadi. (2)

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 25
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 80

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO SWAYA DIPOTŠIŠO TŠE TELELE: THETO [MEPUTŠO YE 10]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
	5 - 6	4	3	2	1
DITENG Tlhalošo ya sererwa. Botebo bja dikgopolo, kgonthišišo le kwešišo ya setšweletšwa MEPUTSO YE 6	- Tlhalošo ye e tseneletšego ya sererwa. - Tatelano ya dikgopolo tša go ba le maatlakgogedi tša go amana thwii le sererwa. - Kwešišo ye e tseneletšego ya sengwalo le sereto.	- Kwešišo le tlhalošo ye botse ya sererwa. - Potšišo e arabilwe ka botlalo. - Dikgopolo tšeo di filwego di a kwagala eupša ga se tšona ka moka tšeo di hlalošitšwego ka mo go nyakegago. - Kwešišo ya sengwalo le sereto e bonetše.	- Tlhalošo ye e kgotsofatšago ya sererwa. - Go na le dintlha di se kae tšeo di amanago le sererwa. - Tše dingwe tša dikgopolo di a kwagala eupša ga di kgodiše. - Kwešišo ya motheo ya sengwalo le sereto.	- Tlhalošo ya sererwa ga e kgotsofatše. - Ga go dintlha tšeo di amanago le sererwa. - Ga go kwešišo ya sengwalo le sereto.	- Ga go kwešišo ya sererwa. - Karabo ga e sepelelane le sereto. - Morutwana ga a tsebe selo ka ga sengwalo le sereto.
	4	3	2	1	0
SEBOPEGO LE POLELO Sebopego, kelelo le kalo ya dikgopolo Polelo, segalo le setaele tšeo di dirišitšwego ge go ngwalo taodišo MEPUTSO YE 4	- Sebopego se tšweletša tlemagano ya dikgopolo ye botsebotse. - Dikgopolo di hlamegile ebile di tšweleditšwe ka bokgwari. - Polelo, segalo le setaele di a kgahliša, ke tša maleba, tša go hlohla mabjoko. - Go nyakile go se na le phošwana le e tee ya popopolelo, mopeleto le maswaodikga.	- Sebopego se tšwelela gabotse ebile se tšweletša go ela ga dikgopolo. - Kelelo ye botse ya dikgopolo. - Polelo, segalo le setaele ke tša maleba.	- Sebopego se a tšwelela. - Taodišo ga e na kelelo ye botse ya dintlha ebile ga go tlemagano ya dikgopolo. - Diphošo tša polelo ke tše nnyane eupša segalo le setaele ke tša maleba.	- Sebopego se bontšha diphošo tša peakanyo. - Dikgopolo ga se tša beakanywa ka tatelano ye botse. - Diphošo tša polelo ke tše ntši. - Segalo le setaele di fošagetše.	- Sebopego ga se sa maleba. - Diphošo tša polelo ke tše ntšintši ebile le setaele se fošagetše kudu.

KAROLO YA B LE C: RUBRIKI YA GO SWAYA DIPOTŠIŠO TŠE TELELE – PADI, KANEGELOTŠHABA LE PAPADI [MEPUTSO YE 25]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
	12–15	9–11	6–8	4–5	0–3
<p>DITENG</p> <p>Tlhalošo ya sererwa Botebo bja dikgopolo, kgonthišišo le kwešišo ya setšweletšwa</p> <p>MEPUTSO YE 15</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Karabo ye botsebotse go fetiša: 14–15. - Karabo ye botsebotse: 12–13. - Tlhalošo ye e tseletšego ya sererwa. - Tatelano ya dikgopolo tša go ba le maatlakgogedi tša go amana thwii le temana. - Kwešišo ye botsebotse ya 	<ul style="list-style-type: none"> - Kwešišo le tlhalošo ye botse ya sererwa. - Potšišo e arabilwe ka botlalo. - Dikgopolo tšeo di filwego di a kwagala eupša ga se tšona ka moka tšeo di hlalošitšwego ka mo go nyakegago. - Kwešišo ya sengwalo le setšweletšwa e a bonala. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kwešišo ya magareng ya sererwa eupša ga se dintlha ka moka tšeo di hlalošwago ka botlalo. - Bontši bja dintlha di amana le sererwa. - Tše dingwe tša dikgopolo di a kwagala eupša ga di kgodiše. - Kwešišo ya motheo ya sengwalo le setšweletšwa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kwešišo ye nnyane ya sererwa. - Ga go dintlha tšeo di hlalošwago ka botlalo. - Dintlha tše nnyane di amana le sererwa. - Tlhalošo e amana gannyane le sererwa. - Kwešišo ye nnyane ya sengwalo le setšweletšwa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ga go kwešišo ya sererwa. - Maiteko a go araba potšišo a fokola kudu. - Ditlhalošo ga di kgotsofatše. - Morutwana ga a tsebe sengwalo goba setšweletšwa
	8–10	6–7	4–5	2–3	0–1
<p>SEBOPEGO LE POLELO</p> <p>Sebopego, kelelo le kalo ya dikgopolo Polelo, segalo le setaele tšeo di dirišitšwego ge go ngwalwa taodišo</p> <p>MEPUTSO YE 10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego se tšweletša tlemagano ya dikgopolo ye botsebotse. - Matseno le mafetšo ke a mabotse kudukudu. - Dikgopolo di hlamegile ebile di tšweleditšwe ka bokgwari. - Polelo, segalo le setaele di a kgahliša, ke tša maleba, tša go hlohla mabjoko. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego se tšwelela gabotse ebile se tšweletša go ela ga dikgopolo. - Go na le tlemagano ye botse magareng ga matseno, mafetšo le ditemana tše dingwe tša taodišo yeo. - Kelelo ye botse ya dikgopolo. - Polelo, segalo le setaele ke tša maleba. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego se a tšwelela. - Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo e gona eupša e na le mafokodi. - Diphošo tša polelo ke tše nnyane eupša segalo le setaele ke tša maleba. - Peakanyo ya ditemana ke ya maleba. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego se bontšha diphošo tša peakanyo. - Dikgopolo ga se tša bewa ka tshwanelo. - Diphošo tša polelo ke tše ntši. - Segalo le setaele ga se tša maleba. - Peakanyo ya ditemana e fošagetše. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tlhokego ya peakanyo ye botse ya sebopego e dira gore dikgopolo di se elele gabotse. - Diphošo tša polelo le setaele sa go fošagala di dira gore go be bothata go bala le go kwešiša molaetša wa taodišo. - Segalo le setaele di fošagetše kudu - Peakanyo ya ditemana e fošagetše kudu.